

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Konsolideeritud õigusloomega seotud dokument

10.7.2008

EP-PE_TC1-COD(2006)0088

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 10. juulil 2008. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2008, millega muudetakse viisasid käsitlevaid ühiseid konsulaarjuhiseid diplomaatilistele ja konsulaaresindustele seoses biomeetria kasutuselevõtmisega ning viisataotluste vastuvõtmise ja menetlemise korraldamise sätete lisamisega (EP-PE_TC1-COD(2006)0088)

PE 410.231

ET

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 10. juulil 2008. aastal

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2008, millega muudetakse viisasid käsitlevaid ühiseid konsulaarjuhiseid diplomaatilistele ja konsulaaresindustele seoses biomeetria kasutuselevõtmisega ning viisataotluste vastuvõtmise ja menetlemise korraldamise sätete lisamisega

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 62 lõike 2 punkti b alapunkti ii,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ||

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras,¹

ning arvestades järgmist:

- (1) Viisataotleja isiku usaldusväärseks kontrollimiseks ja isikusamasuse tuvastamiseks on vaja töödelda biomeetrilisi andmeid viisainfosüsteemis (VISis), mis on loodud nõukogu || otsusega 2004/512/EÜ², ja sätestada õiguslik raamistik kõnealuste biomeetriliste tunnuste kohta andmete hõivamiseks. VISi rakendamine nõuab ka viisataotluste vastuvõtmise uut korraldust.
- (2) Biomeetriliste tunnuste kaasamine VISi on tähtis samm selliste uute meetodite kasutamise suunas, mis loovad usaldusväärsema seose viisaomaniku ja tema passi vahel, et vältida valede isikuandmete kasutamist. Seepärast peaks viisataotleja isikliku kohaleilmumise nõue – vähemalt esimese taotlemise korral – olema üks põhinõudeid VISis registreeritud biomeetriliste tunnustega viisa väljastamiseks.

¹ Euroopa Parlamendi 10. juuli 2008. aasta seisukoht.

² ELT L 213, 15.6.2004, lk 5.

- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määruses (EÜ) nr 767/2008 (mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (*VIS määrus*))¹ **sätetatakse, et taotlejate sõrmejäljed ja fotod tuleks talletada VISis.** Käesolevas määruses määratletakse standardid kõnealuste biomeetriliste tunnuste kohta andmete kogumiseks vastavalt Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni asjaomastele eeskirjadele. Koostalitlusvõime tagamiseks ei ole vaja täiendavaid tehnilisi täpsustusi.
- (4) **Taotluste vastuvõtmise korra kehtestamisel tuleks arvestada inimväärikut ja isikupuutumast. Viisataotluste menetlemine peaks toimuma professionaalselt ja lugupidavalt ning see peaks olema proportsionaalne taotletavate eesmärkidega.**
- (5) Viisataotlejate registreerimise lihtsustamiseks ja liikmesriikide kulude vähendamiseks tuleb lisaks olemasolevale esindamist käsitlevale raamistikule kavandada uued korralduslikud võimalused. Esiteks tuleks ühistesse konsulaarjuhistesse lisada selline esindamise võimalus, mis piirdub viisataotluste vastuvõtmise ja biomeetriliste tunnuste registreerimisega
- (6) Kasutusele tuleks võtta muud võimalused, nagu ühisosakonnad, ühised viisataotluskeskused ja allhanked. Kõnealuste võimaluste jaoks tuleks kehtestada asjaomane õiguslik raamistik, milles arvestatakse eelkõige andmekaitseõuetega. **Viisade väljastamise protsessi tervikluse tagamiseks peaks kõik viisade väljastamisega seotud toimingud, sealhulgas biomeetriliste andmete kogumine, toimuma rahvusvahelise õiguse alusel diplomaatilise või konsulaarkaitse all olevates liikmesriigi tööruumides või Euroopa Komisjoni tööruumides, mille puutumast vastuvõtjariik tunnustab.** Kehtestatud õiguslikus raamistiku alusel peaksid liikmesriigid saama **vastavalt käesoleva määrusega kehtestatud tingimustele** vabalt valida, millist organisatsioonilist struktuuri nad teatavas kolmandas riigis kasutavad. Kõnealuste struktuuride üksikasjaliku kirjelduse peaks avaldama komisjon **ühisel Schengeni viisaruumi veebisaidil.**
- (7) Koostöö korraldamisel peaksid liikmesriigid tagama, et taotleja suunatakse sellesse liikmesriiki, kes vastutab tema taotluse menetlemise eest.

¹ ELT L 218, 13.8.2008, lk 60.

- (8) ***Kuna viisade väljastamine on oma olemuselt avalik-õiguslik ülesanne, peaksid liikmesriigi*** keskasutused ***otsustama*** tellida teatava osa viisataotlusprotsessist allhanke korras väliselt teenuseosutajalt ***ainult siis, kui muud võimalust ei ole ja kui see on piisavalt põhjendatud***. Kõnealused meetmed tuleks kehtestada täielikus vastavuses viisade väljastamise kesksete põhimõtetega, arvestades andmekaitsevenõudeid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivis 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta)¹.
- (9) ***Leping, mille liikmesriik sõlmib välise teenuseosutajaga peaks*** täpselt sätestama ***teenuseosutaja*** kohustused, sisaldama sätteid otsese ja täieliku juurdepääsu kohta ***tema*** tööruumidele, teavet taotlejate kohta, konfidentsiaalsusnõuet, ***andmekaitse eeskirjade järgimise nõuet*** ning asjaolusid, tingimusi ja menetlust lepingu peatamiseks või lõpetamiseks. ***Liikmesriigid peaksid võtma asjakohased meetmed, et tagada väliste teenuseosutajatega sõlmitud lepingute jõustatavus.***
- (10) ***Liikmesriigid peaksid püüdma korraldada viisataotluste vastuvõtmise, biomeetriliste tunnuste registreerimise ja intervjuu nii, et viisataotleja peab viisa saamiseks isiklikult kohale ilmuma ainult ühel korral (ühekordse teeninduse põhimõte).***
- (11) ***Euroopa andmekaitseinspektor on esitanud arvamuse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta)***² artikli 28 lõikele 2 ja direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 kohane töörühm vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 30 lõike 1 punktile c.
- (12) ***Käesoleva määruse kohaldamisel kohaldatakse isikuandmete töötlemise suhtes direktiivi 95/46/EÜ. Siiski tuleks selgitada teatavaid aspekte, mis puudutavad eelkõige andmete töötlemise eest vastutamist, andmesubjektide õiguste kaitsmist ja andmekaitse üle teostatavat järelevalvet.***

¹ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

² EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

- (13) Liikmesriigid peaksid võimaldama teatavatele taotlejate kategooriatele või kõikidele taotlejatele otsese juurdepääsu oma konsulaaresindustele või diplomaatilistele esindustele inimlikel või muudel põhjustel.
- (14) Iga järgmise viisataotluse läbivaatamise lihtsustamiseks peaks olema võimalik kopeerida biomeetrilised andmed esimeselt taotluselt **VIS määruse artiklis 23** sätestatud **säilitamisaja algusest 59 kuu** jooksul. Kui see ajavahemik on möödunud, tuleks andmed biomeetriliste tunnuste kohta uuesti hõivata.
- (15) Biomeetriliste tunnuste kohta andmete hõivamise nõude tõttu ei tohiks kaubanduslikke vahendajaid, nagu reisibüroosid, esimese viisataotluse esitamisel enam kasutada, vaid seda tohiks teha järgmiste taotluste korral.
- (16) Viisasid käsitlevaid ühiseid konsulaarjuhiseid diplomaatilistele ja konsulaaresindustele tuleks seepärast muuta.
- (17) Komisjon peaks **kolm** aastat pärast **VISi töö käivitamist ja seejärel iga nelja aasta tagant** esitama **käesoleva määruse** rakendamise kohta aruande, kus käsitletakse biomeetriliste tunnuste registreerimise korra rakendamist, **valitud ICAO standardi sobivust, andmekaitse eeskirjade järgimist, kogemusi väliste teenuseosutajatega, pidades eelkõige silmas biomeetriliste andmete kogumist**, esimese viisataotluse põhimõtet ning viisataotluste vastuvõtmise ja menetlemise korraldamist. **Aruanne peaks sisaldama ka VISi määruse artikli 17 lõigete 12, 13 ja 14 ning artikli 50 lõike 4 alusel juhtumeid, mil sõrmejälgi oli võimatu anda või nende andmist ei nõutud juriidilistel põhjustel, võrreldes juhtumitega, mil sõrmejäljed võeti. Aruanne peaks sisaldama teavet juhtumite kohta, mil keelduti viisa andmisest isikule, kellel oli võimatu sõrmejälgi anda. Aruandele tuleks vajaduse korral lisada asjakohased ettepanekud käesoleva määruse muutmiseks. Komisjon peaks aruande edastama Euroopa Parlamendile ja nõukogule.**

- (18) *Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt viisataotluste vastuvõtmise korraldamist ja menetlemist seoses biomeetriliste andmete lisamisega VISi, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt, ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamisest vajalikust kaugemale.*
- (19) *Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni põhimõtetest, mida tunnustatakse eelkõige inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa konventsioonis, Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja ÜRO lapse õiguste konventsioonis.*
- (20) Vastavalt Euroopa Liidu asutamislepingu ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu juurde lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklitele 1 ja 2 ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata. Arvestades, et käesolev määrus põhineb Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa IV jaotise sätete kohaselt Schengeni acquis'l, otsustab Taani vastavalt nimetatud protokolli artiklile 5 kuue kuu jooksul pärast seda, kui nõukogu on käesoleva määruse vastu võtnud, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.
- (21) Islandi ja Norra puhul kujutab kõnealune määrus endast nende Schengeni acquis' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu tähenduses, mis käsitleb nimetatud kahe riigi ühinemist Schengeni acquis' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega, mis on seotud nimetatud lepingu teatavaid rakenduseeskirju käsitleva nõukogu 17. mai 1999. aasta otsuse 1999/437/EÜ¹ artikli 1 punktis B osutatud valdkonnaga. ||

¹ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.

- (22) Käesolev määrus kujutab endast Schengeni acquis' sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu 29. mai 2000. aasta otsusele 2000/365/EÜ (Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni acquis' sätetes)¹. Ühendkuningriik ei osale seetõttu käesoleva määruse vastuvõtmises ja see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (23) Käesolev määrus kujutab endast Schengeni acquis' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusele 2002/192/EÜ (Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni acquis' sätetes)². Iirimaa ei osale seetõttu käesoleva määruse vastuvõtmises ja see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (24) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast Schengeni acquis' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ning Šveitsi Konföderatsiooni vahel sõlmitud lepingu tähenduses, eesmärgiga kaasata viimane nende Schengeni acquis' sätete rakendamisse, kohaldamisse ja edasiarendamisse, mis kuuluvad || nõukogu 25. oktoobri 2004. aasta otsuse 2004/860/EÜ (mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele lepingule Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni acquis' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega, allakirjutamist ning selle teatud sätete ajutist kohaldamist)³ artikli 4 lõikes 1 osutatud valdkonda.
- (25) Käesolev määrus kujutab endast õigusakti, mis põhineb Schengeni acquis'l või on sellega seotud mõnel muul viisil vastavalt ühinemisakti artikli 3 lõikele 2,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

¹ EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43.

² EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20.

³ ELT L 370, 17.12.2004, lk 78.

Artikkel 1

Viisasid käsitlevaid ühiseid konsulaarjuhiseid diplomaatilistele ja konsulaaresindustele muudetakse järgmiselt:

1) II osa punkti 1.2 muudetakse järgmiselt:

a) alapunkti b lisatakse järgmine lõik:

„Liikmesriik võib esindada ühte või mitut liikmesriiki ka ainult taotluste vastuvõtmisel ja biomeetriliste tunnuste registreerimisel. Samuti kohaldatakse punkti 1.2 alapunktide c ja e asjaomaseid sätteid. ***Kui esindav liikmesriik saab taotluse, loob ta VISis taotluse faili ja sisestab VIS määruse* artiklis 9 osutatud andmed. Seejärel teavitab ta esindatava liikmesriigi konsulaaresindust VISi sideinfrastruktuuri abil taotlusest ja VISi tehtud kandest, nagu on sätestatud VIS määruse artiklis 16.*** Toimikute ja andmete vastuvõtmine ja nende edastamine esindatavale konsulaaresindusele toimub vastavalt asjaomastele andmekaitseõuetele ja turvaeeskirjadele.

* *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60)."*

b) alapunkt d asendatakse järgmisega:

„Kui ühtne viisa antakse välja alapunktide a ja b kohaselt, peab esindus olema kantud ühtseid viisasid välja andvate esinduste tabelisse, mis on toodud 18. lisas.”

2) **III osasse lisatakse punkt -1:**

„Viisataotlustega tegelevate töötajate käitumine

Liikmesriigid tagavad, et kõik viisataotlustega tegelevad töötajad võtavad viisataotlejad viisakalt vastu.

Kõik töötajad austavad oma tööülesannete täitmisel täielikult taotleja inimväärikust ja isikupuutumatus. Kõik võetavad meetmed on proportsionaalsed taotletud eesmärkidega.

Oma ülesannete täitmisel väldivad töötajad isikute diskrimineerimist soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel.”

3) III osa punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1.1 Viisataotlusankeedid - eksemplaride arv

Ka **taotlejatelt** nõutakse ühtse viisataotlusankeedi täitmist. Ühtse viisa taotlus tuleb esitada 16. lisas esitatud ühtlustatud näidisvormil.

Ankeet tuleb täita vähemalt ühes eksemplaris, et seda saaks kasutada keskasutustega konsulteerimisel. Kui siseriiklik halduskord nõuab, võivad lepinguosalisel nõuda taotlust mitmes eksemplaris.

1.2. Biomeetrilised tunnused

- a) Liikmesriigid koguvad andmeid biomeetriliste tunnuste kohta, mille hulka kuuluvad viisataotleja näokujutis ja kümme sõrmejälge, **järgides** inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa konventsioonis, **Euroopa Liidu põhiõiguste hartas** ja ÜRO lapse õiguste konventsioonis **õigusi**.

Esimese viisataotluse esitamiseks palutakse igal taotlejal, **kelle kohta ei kehti punktis b osutatud erandid**, isiklikult kohale ilmuda. Taotluse esitamisel kogutakse andmed järgmiste biomeetriliste tunnuste kohta:

- foto, mis skaneeritakse või tehakse viisatootluse esitamise ajal, ja
- kümme sõrmejälge, mis võetakse otsevajutusega ja registreeritakse digitaalselt.

Iga järgmise taotluse korral, ***VISi määruse artiklis 23 sätestatud säilitamisaja algusest 59 kuu jooksul***, kopeeritakse biomeetrilised tunnused esimeselt taotluselt. Pärast nimetatud ajavahemiku möödumist tuleb iga järgmist taotlust käsitleda kui „esimest taotlust”.

Fotole ja sõrmejälgedele esitatavad tehnilised nõuded on kooskõlas Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni dokumendi 9303 1. osa (passid) kuuendas väljaandes sätestatud rahvusvaheliste standarditega*.

Andmeid biomeetriliste tunnuste kohta hõivavad diplomaatiliste või konsulaaresinduste kvalifitseeritud ja nõuetekohaste volitustega töötajad või punktis 1.B nimetatud välised teenuseosutajad nende järelevalve all ***ja vastutusel***.

Andmeid sisestavad VISi ainult *VIS* määruse artikli 4 lõikes 1 ***osutatud*** nõuetekohaste volitustega konsulaartöötajad, ***tehes seda kooskõlas nimetatud määruse artikliga 5***.

Liikmesriigid tagavad, et ekslike keeldumiste ja isikusamasuse eksliku tuvastamise vältimiseks kasutatakse täielikult kõiki VIS määruse artiklis 13 sätestatud otsingukriteeriume.

Järelevalvet biomeetriliste tunnuste kogumise üle, sh nende edastamise üle teenuseosutajalt vastutavale konsulaaresindusele, teostatakse vastavalt VIS määruse artiklitele 41 ja 43 ning vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 95/46/EÜ** artiklile 28.

b) Erandid

Järgmised taotlejad on sõrmejälgede andmise nõudest vabastatud:

- alla **12-aastased** lapsed;
- isikud, kellelt on füüsiliselt võimatu sõrmejälgi võtta. Kui siiski on võimalik võtta vähem kui kümne sõrme sõrmejäljed, siis need võetakse. ***Liikmesriigid tagavad, et juhuks, kui andmete registreerimine on raskendatud, on olemas sobivad menetlused, mis tagavad asjaomase isiku inimväärikuse. Liikmesriigid tagavad ka, et otsuse sõrmejälgede võtmise võimatuse kohta teevad alati liikmesriigi diplomaatiliste või konsulaaresinduste nõuetekohaste volitustega töötajad. Kui sõrmejälgede võtmine ei ole võimalik ajutiselt, nõutakse taotlejalt sõrmejälgede andmist järgmise taotluse esitamise ajal. Konsulaartöötajatel on õigus küsida täiendavaid selgitusi põhjuste kohta, mis on tinginud sõrmejälgede võtmise ajutise võimatuse. Asjaolu, et sõrmejälgi on füüsiliselt võimatu võtta, ei mõjuta viisa andmist ega sellest keeldumist.***

Liikmesriik võib ette näha erandid biomeetriliste tunnuste kohta andmete hõivamise nõudest diplomaatilise passi, ameti- või teenistuspassi ja eripassi omanikele.

Kõikidel nimetatud juhtudel tuleb VISis ette näha kanne „ei kohaldata”.

Piiramata III osa punkti 4 kohaldamist, kasutatakse nooremate kui 12-aastaste isikute korral skaneeritud fotosid, mis ei eelda isiklikku kohaleilmumist.

Laste ja eakate inimeste vabastamine sõrmejälgede andmise nõudest ja eriti sõrmejälgede võtmise vanuselised piirangud vaadatakse üle kolm aastat pärast VISi töö käivitamist. Selleks esitab komisjon aruande, milles käsitletakse eelkõige VISi kogemusi seoses 12-aastastelt ja vanematelt lastelt sõrmejälgede võtmise ja kasutamisega ning antakse üksikasjalik tehniline hinnang alla 12-aastastelt lastelt isikusamasuse tuvastamiseks ja isiku kontrollimiseks sõrmejälgede võtmise ja nende kasutamise usaldusväärsuse kohta sellises suuremahulises andmebaasis nagu VIS. Aruanne peab sisaldama sõrmejälgede andmise nõude madalama ja kõrgema vanusepiiri laiendatud mõjuhinnangut, sealhulgas sotsiaalseid, ergonoomilisi ja finantsaspekte.

Aruanne peab sisaldama samasugust hinnangut ka sõrmejälgede võtmise kohta eakatelt isikutelt. Kui aruandes osutatakse olulistele probleemidele sõrmejälgede võtmisel teatud vanusest vanematelt isikutelt, esitab komisjon ettepaneku kehtestada vanuse ülempiir.

Vajaduse korral lisatakse aruandele asjakohased ettepanekud käesoleva määruse muutmise kohta.

* Tehnilised nõuded on samad, mis esitatakse passidele, mida väljastavad oma kodanikele liikmesriigid vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 2252/2004 (ELT L 385, 29.12.2004, lk 1).

** EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31."

4) VII osas: punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1 A Viisataotluse vastuvõtmise ja menetlemise korraldamine

Viisataotluse vastuvõtmise ja menetlemise korraldamise eest vastutab liikmesriik.

Iga viisaosakonna asukoha puhul otsustab liikmesriik, kas ta varustab konsulaaresinduse biomeetriliste tunnuste kohta andmete hõivamiseks/kogumiseks nõutavate vahenditega või teeb koostööd ühe või mitme muu liikmesriigiga, ilma et see piiraks eelpool mainitud esindamise võimalust. Koostöö jaoks luuakse ühisosakonnad või ühine viisataotluskeskus või, **juhul kui see pole otstarbekas**, tehakse koostööd väliste partneritega.

- a) Kui valitakse ühisosakondade võimalus, menetlevad ühe või mitme liikmesriigi diplomaatiliste ja konsulaaresinduste töötajad neile teise liikmesriigi diplomaatilises ja konsulaaresinduses esitatud taotlusi (kaasa arvatud biomeetrilised tunnused), kasutades selle liikmesriigi vastavaid seadmeid. Asjaomased liikmesriigid lepivad kokku ühisosakonna tegutsemise kestuse ja tegevuse lõpetamise tingimused ning ka halduslõivu määra, mida saab liikmesriik, kelle diplomaatiliselt või konsulaaresindust kasutatakse. ***Taotleja suunatakse selle liikmesriigi juurde, kes vastutab viisataotluse menetlemise eest.***
- b) Kui asutatakse ühine viisataotluskeskus, siis paigutatakse ***ühe rahvusvahelise õiguse alusel diplomaatilise või konsulaarkaitse all oleva liikmesriigi või Euroopa Komisjoni*** hoonesse, ***mille puutumatust vastuvõtjariik tunnustab***, kahe või enama liikmesriigi diplomaatiliste ja konsulaaresinduste töötajad, kes võtavad vastu neile esitatavaid viisataotlusi (kaasa arvatud biomeetrilised tunnused). Taotleja suunatakse selle liikmesriigi juurde, kes vastutab viisataotluse menetlemise eest. Liikmesriigid lepivad kokku koostöö kestuse ja lõpetamise tingimused ning kulude jagamise osalevate liikmesriikide vahel. Üks liikmesriik vastutab lepingute eest, mis on seotud logistikaga ja diplomaatiliste suhetega vastuvõtjariigiga.
- c) koostöö väliste teenuseosutajatega vastavalt punktile 1.B

1.B Koostöö väliste teenuseosutajatega

Kui **teatavate asjaolude tõttu või** konsulaaresinduse asukohast tulenevatel põhjustel ei ole otstarbekas varustada konsulaaresindust biomeetriliste tunnuste kohta andmete hõivamiseks/kogumiseks vajalike seadmetega või luua ühisosakonda või ühist taotluskeskust, võib liikmesriik või mitu liikmesriiki ühiselt teha viisataotluste vastuvõtmisel (kaasa arvatud biomeetrilised tunnused) koostööd välise teenuseosutajaga. Sellisel juhul vastutab/vastutavad **andmete töötlemise ja seega ka lepingu rikkumise ning eelkõige** andmekaitse eeskirjade kohaldamise eest viisataotluste menetlemisel liikmesriik/liikmesriigid. **Kõnealused liikmesriigid tagavad, et VII osa punkti 1.B.1 alapunktis b osutatud väline teenuseosutaja tegutseb rahvusvahelise õiguse alusel diplomaatilise või konsulaarkaitse all oleva liikmesriigi või Euroopa Komisjoni tööruumides, mille puutumatust vastuvõtjariik tunnustab, ning et liikmesriigi diplomaatiliste või konsulaaresinduste kvalifitseeritud ja nõuetekohaselt volitatud töötajad on kohal, et väliste teenuseosutajate tegevust hoolikalt kontrollida.**

1.B.1 - Koostöövõimalused väliste teenuseosutajatega

Koostööks väliste teenuseosutajatega on järgmised võimalused:

- a) väline teenuseosutaja tegutseb kõnekeskusena, pakkudes üldteavet viisa taotlemise nõuete kohta ja vastutades kohtumiste kokkuleppimise süsteemi eest;
- b) väline teenuseosutaja pakub üldteavet viisa taotlemise nõuete kohta, kogub viisataotlejatelt taotlusi, täiendavaid dokumente ja biomeetrilisi andmeid ja kogub taotluse menetlemise lõivu (nagu on sätestatud VII osa punktis 4 ja 12. lisas), edastab täielikud dokumendid ja andmed selle liikmesriigi diplomaatilisele või konsulaaresindusele, kelle pädevuses on taotluse menetlemine **ning tagastab menetluse lõpus passi taotlejale või taotleja seaduslikule esindajale.**

1.B.2 - Liikmesriikide kohustused

Asjaomased liikmesriigid valivad *kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ* välise teenuseosutaja, kes suudab tagada *teenuse kõrge kvaliteedi ning* kõik tehnilised ja korralduslikud turvameetmed, *mis on vajalikud* isikuandmete kaitseks juhusliku või ebaseadusliku hävitamise või juhusliku kaotsimineku, muutmise, lubamatu avalikustamise või juurdepääsu eest ning igasuguse muu võimaliku ebaseadusliku töötlemise eest, eelkõige juhul, kui töötlemine hõlmab nii andmete edastamist võrgu kaudu kui ka toimikute ja andmete vastuvõtmist ja edastamist konsulaaresindusele.

Valides väliseid teenuseosutajaid, kontrollivad liikmesriigi diplomaatilised või *konsulaaresindused* äriühingu maksevõimet ja usaldusväärsust (kaasa arvatud vajalikke litsentse, kannet äriregistris, äriühingu põhikirja, lepinguid pankadega) ja teevad kindlaks, et puudub huvide konflikt.

Liikmesriikide diplomaatilised või konsulaaresindused tagavad, et valitud äriühingul on vajalik erialane kogemus teabekindlustuse ja andmeturbe valdkonnas. Liikmesriigid peaksid väliste viisaside puudutavate tugiteenuste osutajatega lepingute sõlmimisel järgima parimaid hanketavasid.

Välisele teenuseosutajale ei anta juurdepääsu *VISile*. Juurdepääs *VISile* on ainult diplomaatiliste või konsulaaresinduste nõuetekohaste volitustega töötajatel *üksnes VIS määruses sätestatud eesmärkidel*.

Asjaomased liikmesriigid sõlmivad välise teenuseosutajaga *kirjaliku* lepingu vastavalt direktiivi 95/46/EÜ artiklile 17. Enne lepingu sõlmimist *põhjendab* asjaomase liikmesriigi diplomaatiline või konsulaaresindus *vastavalt VII osa punktile 1.B lepingu vajadust* kohaliku konsulaarkoostöö raames teiste liikmesriikide diplomaatilistele või konsulaaresindustele ja komisjoni *delegatsioonile*.

Lisaks direktiivi 95/46/EÜ artiklis 17 sätestatud kohustustele sisaldab leping ka sätteid, millega:

- a) määratletakse teenuseosutaja täpsed kohustused;
- b) nõutakse teenuseosutajalt tegutsemist vastutava liikmesriigi juhiste kohaselt ja andmete töötlemist ainult viisataotluse isikuandmete töötlemise eesmärgil vastutava liikmesriigi nimel kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ;
- c) nõutakse teenuseosutajalt taotlejatele **VIS määruse artikli 37** kohaselt nõutava teabe edastamist;
- d) ***nõutakse teenuseosutajalt töötajate nõuetekohast koolitamist ja III osa punktis -1 sätestatud eeskirjade järgimist;***
- e) ***nõutakse teenuseosutajalt asjakohaste korruptsioonivastaste meetmete võtmist;***
- f) ***nõutakse teenuseosutajalt vastutava liikmesriigi viivitamatut teavitamist turvanõuete rikkumisest või muudest probleemidest;***
- g) ***nõutakse teenuseosutajalt andmete väärarvitamise või loata juurdepääsuga seotud taotlejate kaebuste või teadete registreerimist. Väline teenuseosutaja teavitab viivitamatult vastutava liikmesriigi diplomaatilist või konsulaaresindust ja kooskõlastab nendega tegevust lahenduse leidmiseks. Kaebustega tuleks tegeleda nii, et viisataotlejad saaksid kiiresti selgitava vastuse;***
- h) tagatakse konsulaartöötajatele alati juurdepääs teenuseosutaja ametiruumidesse;

- i) nõutakse teenuseosutajalt ja tema personalilt konfidentsiaalsusnõuete järgimist, ka pärast seda, kui personal on välise teenuseosutaja teenistusest lahkunud või pärast lepingu peatamist või selle lõpetamist;*
- j) tagatakse andmekaitse eeskirjade järgimine, sealhulgas aruandekohustus, välisauditid, muu hulgas riiklike andmekaitsega tegelevate ametiasutuste poolt läbiviidav regulaarne kohapealne kontroll ning mehhanismide olemasolu töövõtja vastutuse jagamiseks eraelu puutumatuse õigusnormide rikkumise puhul, sealhulgas kohustus maksta hüvitist eraisikutele, kes on teenuseosutaja tegevuse või tegevusetuse tõttu kahju kannatanud;*
- k) nõutakse teenuseosutajalt lõpetatud toimikute viivitamatut edastamist taotluse menetlemise eest vastutava liikmesriigi diplomaatilisele või konsulaaresindusele ning seda, et pärast edastamist kogutud andmeid ei tohi kopeerida, säilitada ega muul viisil alles hoida;*
- l) nõutakse, et teenuseosutaja hoiaks ära viisaandmete loata lugemise, kopeerimise, muutmise või kustutamise nende edastamisel teenuseosutajalt taotluse menetlemise eest vastutava liikmesriigi diplomaatilistele või konsulaaresindustele, kasutades eelkõige asjakohast krüpteerimistehnikat;*
- m) lisatakse lepingu peatamise ja lõpetamise klausel.*
- n) lisatakse läbivaatamisklausel, et lepingus kajastuksid parimad kehtivad tavad;*

- o) *nähakse ette käitumisjuhised viisataotluste menetlemise ja biomeetriliste andmete kogumise eest vastutavatele töötajatele, austades maksimaalselt inimväärikust. Kõnealuste ülesannete täitmisel võetavad meetmed peavad olema proportsionaalsed taotletava eesmärgiga. Taotluste menetlemisel väldivad töötajad isikute diskrimineerimist soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel.*

Kohaliku konsulaarkoostöö raames koostatakse näidisleping.

Lükkmesriigid tagavad, et juhul kui väline teenuseosutaja peatab ootamatult lepingus nõutud teenuste osutamise, on häired viisataotlejate teeninduses minimaalsed.

Asjaomased liikmesriigid *teevad välise teenuseosutajaga tihedalt koostööd ning jälgivad tähelepanelikult* lepingu täitmist, mille hulka kuulub:

- a) üldine teave, mida teenuseosutaja edastab viisataotlejale;
- b) tehnilised ja korralduslikud turvameetmed ning vajalikud tehnilised ja organisatsioonilised meetmed kaitsmaks isikuandmeid juhusliku või ebaseadusliku hävitamise või juhusliku kaotsimineku, muutmise, ebaseadusliku avalikustamise või juurdepääsu eest, eelkõige juhul, kui töötlemine hõlmab andmete edastamist võrgu kaudu või toimikute ja andmete vastuvõtmist ja edastamist *diplomaatilistes või* konsulaaresindustes, ning igasuguse muu võimaliku ebaseadusliku töötlemise eest;
- c) biomeetriliste tunnuste kohta andmete hõivamine *ja edastamine*;
- d) meetmed andmekaitse *ja andmete turvalisuse* eeskirjade kohaldamise tagamiseks *ning korruptsioonivastased meetmed*.

Taotleja tasutav lõiv ei ületa 12. lisas sätestatud lõivu, olenemata sellest, kas liikmesriigid teevad koostööd välise teenuseosutajatega.

Lüikmesriigid tagavad konkreetset viisataotlust menetleva väliste teenuseosutaja tuvastamist võimaldava korra kehtestamise.

Asjaomase liikmesriigi konsulaartöötajad pakuvad teenuseosutajale koolitust, mis sisaldab viisataotlejatele asjaomaste teenuste pakkumiseks vajalikke oskusi ja piisavat teavet.

1.B.3 - Teave

Lüikmesriigid ja nende diplomaatilised või konsulaaresindused tagavad, et üldsus saab kogu asjaomase teabe seoses viisa taotlemisega. kaasa arvatud:

- a) viisa taotlemise kriteeriumid, tingimused ja menetlused;***
- b) vajaduse korral viis kohtumise kokkuleppimiseks;***
- c) kuhu taotlus esitada (pädev diplomaatiline või konsulaaresindus, ühine viisataotluskeskus või väline teenuseosutaja).***

Kõnealune üldsusele suunatud teave tehakse kättesaadavaks ka ühisel Schengeni viisaruumi veebisaidil.

Kõnealune sait luuakse ühise viisapoliitika kohaldamise toetamiseks ja viisamenetlustega tegelemiseks.

1.B.4 - Teavituskampaania

Lüikmesriikide diplomaatiline või konsulaaresindus koostöös komisjoni delegatsiooniga käivitavad veidi enne VISi toimimahakkamist kolmandas riigis kampaania üldsuse teavitamiseks taotletavatest eesmärkidest, VISis talletatavatest andmetest ja sellele juurdepääsu omavatest ametivõimudest ning viisataotlejate õigustest. Sellised kampaaniad viiakse läbi regulaarselt.

1.C Taotlejatele liikmesriikide diplomaatilistele ja konsulaaresindustele otsese juurdepääsu säilitamine

Sõltumata valitud koostöömeetodist võivad liikmesriigid otsustada säilitada taotlejatele võimaluse otseseks juurdepääsuks diplomaatilise või konsulaaresinduse tööruumidesse, et esitada viisataotlus. Liikmesriik tagab viisataotluste järjepideva vastuvõtmise ja menetlemise teiste liikmesriikide või ükskõik millise välise teenuseosutajaga tehtava koostöö ootamatu lõppemise korral.

1.D Otsus ja avaldamine

Liikmesriik teavitab komisjoni sellest, kuidas ta kavatseb konsulaaresindustes viisataotlusi vastu võtta ja menetleda. Komisjon tagab teabe asjakohase avaldamise ***ühisel Schengeni viisaruumi veebisaidil***.

Liikmesriik esitab komisjonile lepingud, mille ta on sõlminud.

1.E Üldised kohustused

1.E.1 Dokumendid

Liikmesriigi poolt või tema nimel viisa taotlemise käigus vastu võetud mis tahes dokument, andmed või biomeetrilised tunnused loetakse Viini konsulaarsuhete konventsiooni alusel „konsulaardokumendiks” ja neid käsitletakse vastavalt.

1.E.2 Koolitus

Enne biomeetriliste tunnuste kohta andmete kogumiseks loa andmist pakutakse diplomaatilise või konsulaaresinduse töötajatele asjakohast koolitust, et tagada tunnuste sujuv ja professionaalne registreerimine.

1.E.3 Vastutus

Igal isikul või liikmesriigil, kes on kannatanud kahju ebaseadusliku andmete töötlemise või käesoleva määrusega vastuolus oleva tegevuse tagajärjel, on õigus saada hüvitist liikmesriigilt, mis vastutab kannatatud kahju eest. Kõnealune liikmesriik vabastatakse täielikult või osaliselt vastutusest, kui ta tõendab, et ei ole vastutav kahju põhjustanud sündmuse eest.

Eelmises lõigus nimetatud kahju tekitamise eest liikmesriigile esitatavatele hüvitise taotlustele kehtivad kostja liikmesriigi õigussätted.

1.E.4 Karistused

Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et käesoleva määruse mis tahes rikkumise, eelkõige viisa taotlemisel esitatud andmete mis tahes kuritarvitamise eest määratakse vastavalt siseriiklikule õigusele tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused, sealhulgas haldus- ja/või kriminaalkaristused."

5) VIII osa punkti 5.2 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„5.2. Liikmesriikide diplomaatiliste ja konsulaaresinduste koostöö kaubanduslike vahendajatega”

b) pealkirja ja punkti 5.2 alapunkti a vahele lisatakse järgmine lause:

„Korduvate viisataotluste korral III osa punkti 1.2 tähenduses võivad liikmesriigid lubada oma diplomaatilistel või konsulaaresindustel teha koostööd kaubanduslike vahendajatega (s.t haldusteenuste osutajate, transpordiasutuste või reisibüroode, reisikorraldajate ja jaemüüjatega).”

Artikkel 2

Komisjon esitab *kolm aastat pärast VISi töö käivitamist ja seejärel iga nelja aasta tagant* Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse kohaldamise kohta aruande, *mis hõlmab biomeetriliste tunnuste registreerimise korra rakendamist, valitud ICAO standardi sobivust, andmekaitse eeskirjade järgimist, kogemusi väliste teenuseosutajatega, pidades eelkõige silmas biomeetriliste andmete kogumist, esimese viisataotluse põhimõtet ning viisataotluste vastuvõtmise ja menetlemise korraldamist. Aruanne sisaldab ka VIS määruse artikli 17 lõigete 12, 13 ja 14 ning artikli 50 lõike 4 alusel juhtumeid, mil sõrmejälgi oli võimatu anda või nende andmist ei nõutud juriidilistel põhjustel, võrreldes nende juhtumite arvuga, mil sõrmejäljed võeti. Aruanne sisaldab teavet juhtumite kohta, mil keelduti viisa andmisest isikule, kellel oli võimatu sõrmejälgi anda.*

Aruandele lisatakse vajaduse korral asjakohased ettepanekud käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

||,

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja